

1. Higijena i epidemiologija		
Standard	Izjava	Reference
19	<p>Postoji osoblje, dokumentacija i sistem putem kojih zdravstvena ustanova vodi brigu o higijenskim i epidemiološkim pitanjima u lokalnoj zajednici te je rizik pacijenta/korisnika od dobijanja infekcije za vrijeme boravka u ustanovi sveden na najmanju moguću mjeru.</p> <p>Svi pacijenti dobijaju sigurnu zdravstvenu uslugu i savjet u skladu sa njihovim zdravstvenim stanjem i potrebama.</p> <p>Svim otpadom, kliničkim i nekliničkim, upravlja se, postupa, odstranjuje i odlaže na takav način kojim je rizik po sigurnost i zdravlje pacijenata/korisnika, osoblja i okoline sveden na najmanju moguću mjeru.</p>	<p><i>Prevenција i kontrola infekcije u zdravstvenoj zaštiti u slučaju sumnje na SARS-CoV-2 (SZO)</i></p> <p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11, 6/17</i></p> <p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12</i></p> <p><i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH“ 56/13</i></p> <p><i>Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH“ 77/07</i></p> <p><i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i></p> <p><i>Hladni lanac i sigurno injektiranje, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH, FMZ 2007</i></p> <p><i>Pravilnik o načinu sprovođenja obavezne imunizacije, imunoprofilaksije i hemoprofilaksije protiv zaraznih bolesti te o obavezama koje se podvrgavaju toj obavezi, „SN FBiH“ 68/16</i></p> <p><i>Naredba o programu obaveznih imunizacija stanovništva protiv zaraznih bolesti u 2020. godini.</i></p>
Opći dio		

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
19.1 S	Imenovana je Higijensko epidemiološka tim/služba/tim koja je odgovorna za pitanja u vezi s javnim zdravstvom.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u imenovanje - Intervju sa timom 	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 38</i>
19.2 S	Ustanova ima datiran, dokumentiran interni plan u slučaju velikih nesreća.	<i>Interni plan je usklađen i sa općinskim Planom zaštite i spašavanja u slučaju velikih nesreća, koji će biti sačinjen na osnovu procjene ugroženosti područja općine u skladu sa međunarodnim standardima i okvirom za smanjenje rizika od katastrofa. Plan velikih nesreća je napisan i u skladu s Planom Kantonalnog Zavoda za javno zdravstvo. Velike nesreće uključuju poplave, požare, zemljotrese, suše, epidemije/pandemije i druge nesreće.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u plan - Intervju sa rukovodiocima 	
19.3 S	U slučaju velike nesreće uspostavlja se krizni štab/odbor.	<i>Na čelu štaba/odbora se nalazi direktor ustanove, a članovi se određuju prema raspoloživim ljudskim resursima: epidemiolog, infektolog, spec. urgentne medicine, spec. porodične medicine, pulmolog, pedijatar, ing. zaštite na radu, sanitarni ing., ekonomista, pravnik itd.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u imenovanje - Intervju sa rukovodiocima 	
19.4 S	Osigurana je i održava se komunikacija menadžmenta i kriznog štaba/odbora kako prema zaposlenicima tako i prema vanjskim službama i nadležnom ministarstvu.		<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa članovima štaba/odbora 	

19.5 S	Postojeći procedure primjerene u postojećem stanju velike nesreće.	<i>Pregledaju se postojeći dokumenti te se vrši prilagođavanje i novi dijelovi procedura koji se smatraju korisnima i primjerenima.</i> <i>Procedure su napisane/revidirane u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u procedure	
-------------------------	--	---	--------------------	--

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
19.6 S	Službom/timom rukovodi odgovorni liječnik – epidemiolog.	Članovi službe/tima su: - liječnik koji je obučen za rad u epidemiologiji, - vss sanitarni inženjer, - sanitarni tehničar. - Ostali članovi imaju iskustva u upravljanju rizikom, kontroli infekcije i sa zdravljem u okolišu.	- Intervju sa članovima tima	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 38</i> <i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, “SN FBiH” 46/10, čl. 34</i>
19.7 S	Imenovana je Komisija koja je odgovorna za uspostavljanje i održavanje kontrole infekcije u cijeloj zdravstvenoj ustanovi.	<i>Komisija je multidisciplinarna (specijalisti epidemiologije, higijene, samitarni inženjeri i tehničari te zdravstveni radnici raznih profila drugih službi), a Komisijom rukovodi predsjednik po mogućnosti specijalista epidemiolog.</i>	- Uvid u imenovanje - Intervju sa odgovornom osobom	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 37, st. 2</i>
19.8 A	Zdravstvenoj ustanovi su na raspolaganju medicinske sestre za kontrolu infekcije u zajednici.		- Intervju sa rukovodiocima	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH” 26/12, čl. 38</i>

<p>19.9 S</p>	<p>Komisija na godišnjem nivou donosi Plan nadzora nad infekcijama.</p>	<p><i>Plan nadzora uključuje: nadzor nad provođenjem mjera za sprečavanje i suzbijanje infekcija, mikrobiološko praćenje žive i nežive sredine, obuka osoblja iz područja kućnih infekcija, vakcinacija i sanitarni pregledi (osoblje), prijava kućnih infekcija. Komisija kontinuirano vrši obilasku radnog prostora Ustanove o čemu je redovno izvještava i Direktora Ustanove.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Godišnji izvještaj o nadzoru nad infekcijama - Periodični izvještaji o obilasku radnog prostora 	<p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 37, st. 2</i></p> <p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11, 6/17, čl. 9</i></p>
---------------------------------	---	---	--	--

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
19.10 S	Tim higijensko-epidemiološke službe/ambulante obavlja imunizaciju na siguran način.	<p><i>Siguran način imunizacije podrazumijeva:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Pregled lica, kontrolu vakcinalnog statusa i postavljanje kontraindikacija za imunizaciju vrši ljekar.</i> - <i>Zdravstveni radnik koji izvodi imunizaciju provjerava da li je imunološki preparat iz serije koja ima atest o ispravnosti, i vrši vizuelnu kontrolu svakog pakovanja prije upotrebe</i> - <i>Zdravstveni radnik koji izvodi imunizaciju pridržava se uputstva proizvođača o dužini vremena upotrebljivosti vakcine od trenutka rastvaranja, odnosno otvaranja višedoznih pakovanja</i> - <i>Na svakom vakcinalnom punktu istaknuto je uputstvo za primjenu antišok terapije</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Intervju sa članovima tima - Opservacija ocjenjivača 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10</i></p> <p><i>Pravilnik o načinu sprovođenja obavezne imunizacije, imunoprofilaksije i hemoprofilaksije protiv zaraznih bolesti te o obavezama koje se podvrgavaju toj obavezi, „SN FBiH“ 68/16</i></p>
19.11 S	Vakcine se čuvaju i skladište po sistemu hladnog lanca.	<p><i>Higijensko-epidemiološka služba/ambulanta ima proceduru za čuvanje i skladištenje vakcina u sistemu hladnog lanca.</i></p> <p><i>Članovi tima zaduženi za imunizaciju su upoznati sa procedurom za čuvanje i skladištenje vakcina po sistemu hladnog lanca.</i></p> <p><i>Vakcine se čuvaju pod adekvatnim uslovima (u rashladnom uređaju namijenjenom samo za čuvanje vakcina, na temperaturi +2 do +8 °C, sa ispravnim uređajima za kontinuirano mjerenje temperature uz ispis i alarmima osjetljivim na promjenu temperature. Frižideri su namijenjeni isključivo za čuvanje vakcina.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju sa članovima tima 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10</i></p> <p><i>Pravilnik o načinu sprovođenja obavezne imunizacije, imunoprofilaksije i hemoprofilaksije protiv zaraznih bolesti te o obavezama koje se podvrgavaju toj obavezi, „SN FBiH“ 68/16</i></p> <p><i>Hladni lanac i sigurno injektiranje, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod</i></p>

				za javno zdravstvo FBiH, FMZ 2007
19.12 S	Pri skladištenju vakcina vodi se računa o njihovoj temperaturnoj osjetljivosti.	<p><i>Skladištenje vakcina je pod svakodnevnim nadzorom. Pri slaganju vakcina u frižider vodi se računa da one nisu složene uz ploču za hlađenje, pogotovo ne one koje su najosjetljivije na smrzavanje (vaccine protiv hepatitis B, dT, četverovalentne i petovalentne vaccine).</i></p> <p><i>Vaccine se ne smiju držati ni u vratima frižidera s obzirom da su temperature u pregradama na vratima u pravilu više od temperature u sredini frižidera.</i></p>	- Opservacija ocjenjivača	

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
19.13 S	Vaccine se transportuju po sistemu hladnog lanca.	<p><i>Higijensko-epidemiološka služba/ambulanta ima proceduru za transportovanje vakcina u sistemu hladnog lanca.</i></p> <p><i>Vaccine se transportuju u prenosnim rashladnim uređajima koji održavaju propisani temperaturni raspon tokom transporta, uz monitor karticu ili neki drugi indikator temperaturnih uslova, uz nadzor osoblja tokom transporta.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju sa članovima tima 	<p><i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10</i></p> <p><i>Pravilnik o načinu sprovođenja obavezne imunizacije, imunoprofilaksije i hemoprofilaksije protiv zaraznih bolesti te o obavezama koje se podvrgavaju toj obavezi, „SN FBiH“ 68/16</i></p> <p><i>Hladni lanac i sigurno injektiranje, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH, FMZ 2007</i></p>
19.14	Temperatura u sistemu hladnog lanca se prati,	<i>Higijensko-epidemiološka služba/ambulanta ima proceduru za praćenje i održavanje</i>	- Uvid u proceduru	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN</i>

S	održava i evidentira.	<p><i>temperature u sistemu hladnog lanca.</i></p> <p><i>Praćenje i održavanje sistema hladnog lanca svakodnevno kontroliše odgovorna osoba, o čemu vodi evidenciju.</i></p> <p><i>Temperature frižidera moraju se redovno kontrolirati i evidentirati dva puta dnevno.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u evidenciju - Intervju sa članovima tima 	<p><i>FBiH" 46/10</i></p> <p><i>Pravilnik o načinu sprovođenja obavezne imunizacije, imunoprofilaksije i hemoprofilaksije protiv zaraznih bolesti te o obavezama koje se podvrgavaju toj obavezi, „SN FBiH“ 68/16</i></p> <p><i>Hladni lanac i sigurno injektiranje, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH, FMZ 2007</i></p>
19.15 S	Postoji procedura za prekid u sistemu hladnog lanca. Procedura prekida u sistemu hladnog lanca na jedinstven način objašnjava postupanje u slučaju incidentne situacije u hladnom lancu.	<p><i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i></p> <p><i>Članovi tima zaduženi za imunizaciju su upoznati sa procedurom u slučaju prekida u sistemu hladnog lanca.</i></p> <p><i>Postupak u slučaju "prekida hladnog lanca" odgovorna osoba dužna je:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - napraviti zapisnik o incidentu/događaju; - evidentirati i označiti sve vakcine izloženo tom incidentu/događaju (vrsta, količina, serijski broj, rok upotrebe, WM); - vakcine označiti i prebaciti u ispravno, hladno skladište, ne koristiti dok se ne dobije saglasnost Zavoda za javno zdravstvo FBiH; - incident/događaj s priloženim zapisnikom prijaviti pripadajućem kantonalnom zavodu za javno zdravstvo, koji će informirati Zavod 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju sa članovima tima 	<p><i>Pravilnik o načinu sprovođenja obavezne imunizacije, imunoprofilaksije i hemoprofilaksije protiv zaraznih bolesti te o obavezama koje se podvrgavaju toj obavezi, „SN FBiH“ 68/16</i></p> <p><i>Hladni lanac i sigurno injektiranje, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH, FMZ 2007</i></p>

		<p>za javno zdravstvo FBiH; Vakcina se ne smije baciti, niti koristiti, dok se ne dobije pismena povratna informacija od Zavoda za javno zdravstvo FBiH, po kojoj treba postupiti.</p>		
--	--	---	--	--

Proces rada: mjere i procedure				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
19.16 S	Postoje datirane, dokumentirane politike i procedure kontrole infekcije.	<p>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine. Politike i procedure kontrole infekcije su distribuirane u cijeloj zdravstvenoj ustanovi.</p> <p>Osoblje postupa u skladu s opštom politikom zaštite osoblja i pacijenata od infekcije, što obuhvata politike i procedure:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pranju ruku; - održavanju čistoće, - korištenju zaštitnih rukavica, - uklanjanju medicinskog otpada, - oštih predmeta odnosno - kontaminiranog rublja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u politike - Uvid u procedure - Intervju sa osobljem 	<p>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu „SN FBiH“, 43/13, čl. 35.</p> <p>Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti „SN FBiH“, broj 29/05, čl. 51.</p> <p>Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH broj 77/08., čl. 10.</p> <p>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11, 6/17, čl. 4, 9</p> <p>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 37, st. 2</p>

				<i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 167-170, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i>
19.17 S	Postoje datirane, dokumentirane procedure zaštite osoblja od infekcije.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem 	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11, 6/17, čl. 4, 9</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
19.18 S	Postoji datiran, dokumentiran Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom.	<p><i>Pravilnik sadrži:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - odvajanje i sigurno odlaganje komunalnog od kliničkog otpada na mjestu nastanka otpada, uključujući i obilježavanje bojom i označavanje, - odstranjivanje oštih predmeta u odgovarajuće kontejnere, - sigurno rukovanje kontaminiranim otpadom, - sigurno i blagovremeno odstranjivanje kabastog otpada, - odstranjivanje posebnog otpada. <p><i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u pravilnik - Intervju sa osobljem 	<p><i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11, 6/17, čl. 4, 9</i></p> <p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 36, st. 1, tč. 5</i></p> <p><i>Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH“ 77/07, čl. 10, 11</i></p>
19.19 S	U zdravstvenoj ustanovi postoji prostorija za odlaganje otpada.		<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa osobljem 	<p><i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 36, st. 1, tč. 5</i></p> <p><i>Pravilnik o upravljanju medicinskim otpadom, „SN FBiH“ 77/07, čl. 9, st. 1, tč. 3</i></p>
19.20 S	Zdravstvena ustanova raspolaže s potrebnom opremom, dokumentacijom i procedurama pomoću kojih se osigurava	<p><i>U proceduri se definiše ko je odgovoran za proces sterilizacije, način bilježenja i kontrole procesa, kada se i kako sterilišu pojedini materijali, način obilježavanja odnosno</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Intervju sa 	<p><i>Zakon o sestrinstvu i primaljstvu („SN FBiH“, 43/13), čl. 35.</i></p> <p><i>Zakon o zaštiti stanovništva od</i></p>

	učinkovit proces dekontaminacije i sterilizacije instrumenata i medicinskih uređaja.	<i>odvajanja sterilnih i nečistih instrumenata.</i>	<p>članovima tima</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uvid u pisane procedure - Uvid u svesku sterilizacije 	<p>zaraznih bolesti („SN FBiH“, broj 29/05), čl. 51.</p> <p>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11, 6/17, čl. 4, 9</p>
--	--	---	--	--

Obuka osoblja				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
19.21 S	Postoji program edukacije o kontroli infekcije za osoblje zdravstvene ustanove.		<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u program edukacije 	<i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 167-170, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i>
19.22 S	Svi članovi osoblja uključeni u proces sterilizacije prošli su obuku o kontroli infekcije i sigurnim sistemima rada kada je u pitanju sterilizacija i dekontaminacija.	<p><i>Za obuku postoji pisani plan i program obuke, kao i odgovorna osoba zadužena za istu. Prati se prisustvo obuci o čemu se vodi i evidencija.</i></p> <p><i>Obuku prolaze svi medicinski radnici, saradnici, radnici na održavanju čistoće, vozači sanitetskih vozila.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u program obuke - Uvid u evidenciju prisustva obuci - Intervju sa osobljem koje obavlja sterilizaciju i dekontaminacij 	<i>Pravilnik o bližim uvjetima prostora, opreme i kadra za osnivanje i obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenim ustanovama, „SN FBiH“ 26/12, čl. 55, st. 1, tč. 5</i>

			u - Uvid u odobrenje menadžmenta	
19.23 S	Odgovornosti u vezi s kontrolom infekcije su u nadležnosti Komisije za kontrolu infekcija i sastavni su dio programa uvođenja u službu.		- Intervju sa članom Komisije	

Zdravstveno prosvjećivanje				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
19.24 A	Higijensko-epidemiološka služba kontinuirano organizira tematska predavanja za sve populacijske grupe.	<i>Tematska predavanja služe da se prenesu ključne poruke u pogledu promocije zdravlja i prevencije bolesti.</i> <i>Predavanja se organizuju za osobe zaposlene u proizvodnji i prometu namirnicama, u školama i na radnim mjestima u zajednici</i>	- Uvid u plan i program tematskih predavanja - Uvid u evidencije sa predavanja	
19.25 A	Higijensko-epidemiološka služba koristi lokalne medije radi obavještanja i zdravstvenog prosvjećivanja stanovništva.	<i>Za ove i slične potrebe, zdravstvena ustanova ima sklopljene sporazume o saradnji.</i>	- Intervju sa osobljem - Uvid u sporazum o saradnji	
19.26 A	Higijensko-epidemiološka služba surađuje s drugim organizacijama u zajednici	<i>Za ove i slične potrebe, zdravstvena ustanova ima sklopljene sporazume o saradnji.</i>	- Intervju sa osobljem - Uvid u sporazum o	<i>Zakon o liječništvu, „SN FBiH” 56/13, čl. 57</i>

	radi osiguranja kvalitetnog zdravstvenog prosvjećivanja.		saradnji	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10, čl. 24, 192, 193</i> <i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 167-170, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i>
19.27 A	Higijensko-epidemiološka služba evaluira učinkovitost edukacijskih programa jednom godišnje.	<i>Radi se evaluacija učinkovitosti edukacije kroz test provjere znanja te kroz analizu testova polaznika.</i>	- Uvid u izvještaj o evaluaciji - Uvid u obrazac provjere znanja	

Mjere kontrole infekcije				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
19.28 S	Higijensko-epidemiološka služba kontinuirano prati i analizira epidemiološku situaciju na lokalnom nivou.	<i>Kanton i opština obavljaju ove dužnosti u sklopu društvene brige za zdravlje na njihovom nivou.</i>	- Intervju sa osobljem	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10, čl. 13</i> <i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 167-170, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i>
19.29 S	Uspostavljeni su sistemi za praćenje ozbiljnih slučajeva infektivnih oboljenja među	<i>Informacije se razmjenjuju sa zavodima za javno zdravstvo i izabranim doktorima putem prijava zaraznih bolesti, sastanaka i sl.</i>	- Opservacija ocjenjivača	

	lokalnim stanovništvom.			
19.30 S	Higijensko-epidemiološka služba predlaže i sporovodi protivepidemijske mjere kod pojave zaraznih bolesti pojedinačno ili u epidemičnom obliku u zdravstvenoj ustanovi.	<i>Zdravstvena ustanova sarađuje sa Zavodom za javno zdravstvo u sprovođenju protivepidemijskih mjera.</i>	- Intervju sa osobljem	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10, čl. 119</i> <i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 167-170, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i>
19.31 S	Higijensko-epidemiološka služba nadzire i ocjenjuje sprovođenje obavezne imunizacije.		- Uvid u evidencije - Intervju sa osobljem	
19.32 S	Higijensko-epidemiološka služba vrši evidenciju i nadzor nad kliconošama.	<i>Zdravstvena ustanova sarađuje sa Zavodom za javno zdravstvo u vođenju evidencije i nadzora nad kliconošama.</i>	- Intervju sa osobljem	<i>Zakon o zdravstvenoj zaštiti, "SN FBiH" 46/10, čl. 119</i> <i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 167-170, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i>

Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
19.33 S	Sve prostorije u kojima se priprema hrana za konzumiranje u zdravstvenoj ustanovi redovno se provjeravaju.	<i>Ovo se odnosi na zdravstvene ustanove koje u svom sklopu imaju restorane i poslužuju hranu.</i>	- Intervju sa osobljem	
19.34 S	Higijensko-epidemiološka služba sprovodi sanitarni nadzor osoba koje rade u proizvodnji i prometu životnih namirnica.		- Intervju s osobljem - Uvid u sanitarne knjižice zaposlenih (datumi obavljenih pregleda)	<i>Standardi i normativi zdravstvene zaštite i nomenklatura usluga u FBiH, Plava knjiga, str. 167-170, 2014, Federalno ministarstvo zdravstva, Zavod za javno zdravstvo FBiH</i>
19.35 S	Medicinski uređaji se dekontaminiraju i steriliziraju u skladu sa dokumentiranim procedurama.	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju sa osobljem	<i>Zakon o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, „SN FBiH“ 59/05, 52/11, 6/17, čl. 4, 9</i>
19.36 S	Vodi se evidencija o sterilizacijskom ciklusu kako bi se osigurao uvid u raspoloživost instrumenata.		- Uvid u evidenciju sterilizacijskog ciklusa	
19.37 S	Vrši se evaluacija kontrole infekcije.	<i>O evaluaciji se vodi evidencija. Evaluacija se sprovodi bio-indikatorima ili vizuelnim indikatorima.</i>	- Uvid u evaluaciju - Intervju sa osobljem	

COVID-19				
Kriterij	Izjava	Uputstvo	Dokazi za ocjenu	Reference
19.38 S	Postoji procedura rada ulaznih mjesta za pacijente u zdravstvenu ustanovu. Kontrolu ulaznih mjesta za pacijente u zdravstvenu ustanovu obavlja obučeno osoblje.	<i>Kontrola ulaznih mjesta za pacijente u zdravstvenu ustanovu primarno je fokusirana na rano otkrivanje eventualnog slučaja bolesti u cilju brze izolacije i provođenja daljnjih mjera u cilju sprečavanja širenja infekcije.</i> <i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje 3 godine.</i>	- Uvid u procedure - Intervju s osobljem	
19.39 S	Trijaža pacijenata se odvija na ulazu u ustanovu na tačno označenim mjestima prema proceduri.	<i>Potrebno je javnost upoznati sa trijažom i pravilima preko dostupnih medija.</i> <i>Postoji razvijen sistem za procjenu svih pacijenata na prijemu koji omogućava rano prepoznavanje moguće infekcije virusom SARS-CoV-2 i hitnu izolaciju pacijenata sa sumnjom na infekciju SARS-CoV-2 u prostor odvojen od drugih pacijenata (kontrola izvora).</i> <i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Opservacija ocjenjivača - Uvid u proceduru	
19.40 S	Tokom trijaže popunjava se epidemiološki list u koji se između ostalog upisuju i temperature na trijaži, kontakti pacijenata, itd.	<i>Epidemiološki list ima kratka jasna pitanja u vezi sa epidemiološkim statusom pacijenta.</i>	- Intervju s pacijentima - Opservacija ocjenjivača - Uvid u proceduru	
19.41 S	Postoji procedura za suspektne pacijente koji ne mogu proći ulazno mjesto u zdravstvenu ustanovu.	<i>Postoji procedura rada COVID-19 ambulante čija je svrha pravovremen i standardiziran rad COVID-19 ambulante u okviru rada ustanove.</i> <i>Procedura je napisana/revidirana u</i>	- Uvid u procedure - Intervju s osobljem	

		<i>zadnje tri godine.</i>		
19.42 S	Svi suspektni pacijenti se izdvajaju u izolacijski prostor do hitnog pregleda.	<i>U izolacijskom prostoru pacijent nosi zaštitnu masku, a osoblje adekvatnu zaštitnu opremu.</i>	- Opservacija ocjenjivača/čišč	
19.43 S	Postoji jedan ili više trijažnih punktova ispred ulaza u ustanovu.	<i>Trijažna mjesta su jasno označena, a informacije o tome se nalaze na web-stranici ustanove.</i>	- Intervju s pacijentima - Uvid u web-stranicu ustanove	
19.44 S	Odvojen je put za dolazeće i odlazeće pacijente	<i>Pacijenti se naručuju sa većim razmacima kako bi se izbjegli nepotrebni kontakti.</i> <i>U proceduri rada COVID-19 ambulante obavezan je dio put pacijenta u COVID-19 ambulanti.</i>	- Uvid u liste naručivanja - Opservacija ocjenjivača - Intervju s osobljem	
19.45 S	Postoji usvojen dokument puta pacijenta u toku epidemije/pandemije.	<i>Dokument sadrži:</i> - <i>Model plana detekcije i upravljanja sumnjivim slučajevima,</i> - <i>Procjenu težine slučaja i upućivanje na viši nivo,</i> - <i>Prijava sumnjivih slučajeva Službi higijensko-epidemiološke zdravstvene zaštite,</i> - <i>Terapija prema relevantnim smjernicama,</i> - <i>Nadzor nad bolesnicima na kućnom liječenju.</i>	- Uvid u dokument	
19.46 S	Vrši se monitoring uposlenih (mjerjenje temperature).	<i>Obavezno mjerenje temperature svim zaposlenicima zdravstvene ustanove pri dolasku na posao ili pri ulasku u objekte</i>	- Opservacija ocjenjivača	

19.47 S	Vodi se evidencija monitoringa uposlenih prema proceduri.	<i>Svakodnevno se mjeri temperatura svih zaposlenih u ustanovi što se evidentira u listu monitoringa (ime i prezime, datum, vrijeme, izmjerena vrijednost temperature su minimalni podaci koji se bilježe).</i> <i>Svrha ove procedure je rano otkrivanje eventualnog slučaja bolesti kod uposlenika zdravstvene ustanove u cilju brze izolacije i provođenja daljnjih mjera u cilju sprečavanja širenja infekcije</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Uvid u liste monitoringa 	
19.48 S	Poštuje se procedura evidencije monitoringa uposlenih	<i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Uvid u liste monitoringa 	
19.49 S	Postoje preporuke za suspektne zdravstvene profesionalce koji ne mogu proći monitoring i o kojima se vodi evidencija.	<i>Svjetska zdravstvena organizacija utvrđuje kriterijume za testiranje na COVID-19 i otpust pacijenta.</i> <i>Postoje preporuke za testiranje na COVID-19 i otpust pacijenta Zavoda za javno zdravstvo FBiH i nadležnog kantonalnog zavoda</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u preporuke - Uvid u listu osoblja koji nisu prošli monitoring 	
19.50 S	Postoji dokument definicija slučaja za COVID-19 i druge definicije za potrebe nadzora koji je dostupan svom osoblju i koji se njime rukovode.	<i>Svjetska zdravstvena organizacija utvrđuje kriterijume i definicije slučaja za COVID-19 i druge definicije za potrebe nadzora. Zavod za javno zdravstvo FBiH i nadležni kantonalni zavodi izdaju dokument Definicija slučaja za COVID-19 i druge definicije za potrebe nadzora koji je baziran na trenutnim dostupnim informacijama i on može biti predmet revizije kada budu dostupne nove informacije.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Uvid u document - Intervju s osobljem 	

19.51 S	Postoji procedura prijave ukućana koji su u samoizolaciji ili su pozitivni, od strane zdravstvenih profesionalaca.	<p><i>Vodi se evidencija osoblja koji su bili navedeni kao kontakti sa pozitivnim osobama.</i></p> <p><i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Uvid u evidenciju 	
19.52 S	Nošenje zaštitne opreme uposlenih je prema proceduri obavezno.	<p><i>Procedura tačno navodi kada se nosi koja zaštitna oprema. Procedura ima za cilj definisanje sadržaja lične zaštitne opreme (LZO) koja se mora koristiti pri pregledu pacijenata u medicinskim službama Ustanove i kućnim posjetama. Sadržaj LZO je definisan prema mjestu i vrsti kontakta sa pacijentom/pregleda kao i opisu i obimu poslova.</i></p> <p><i>Svrha procedure je pravovremeno, adekvatno i standardizirano postupanje sa LZO.</i></p> <p><i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Opservacija ocjenjivača 	
19.53 S	Postoji procedura oblačenja, skidanja i odlaganja lične zaštitne opreme prilikom rada s osobama koje su sumnjive na ili imaju potvrđen COVID-19.	<p><i>U svrhu prevencije profesionalnog izlaganja infekciji COVID-19, jedan od najvažnijih koraka je pravilno oblačenje i skidanje zaštitne opreme.</i></p> <p><i>Svrha procedure je smjericama oblačenja i skidanja zaštitne opreme rizik profesionalnog izlaganja smanjiti na najmanju moguću mjeru.</i></p> <p><i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u procedure - Intervju s osobljem - Opservacija ocjenjivača 	
19.54 S	Postoji procedura kojom se reguliše dispozicija korištene zaštitne opreme.	<p><i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Opservacija 	

			ocjenjivača	
19.55 S	Pacijenti su dužni da poštuju zaštitne mjere tokom boravka u ustanovi.	<i>Ukoliko pacijent koji ulazi u objekat nema zaštitnu masku, osoblje na ulaznom mjestu za pacijente daje pacijentu/klijentu masku.</i>	- Opservacija ocjenjivača	
19.56 S	Redari u ustanovi koji su zaduženi da prate pridržavanje mjera.	<i>Redari mogu biti i članovi osoblja koji su imenovani za tu funkciju od strane menadžmenta i raspoređeni su unutar ustanove. Bitno je da su te osobe educirane, adekvatno obučene i zaštićene, a koji će pratiti pridržavanje mjera.</i>	- Opservacija ocjenjivača - Intervju sa redarom/imenovano m osobom	
19.57 S	Tokom epidemije vrši se održavanje višeg nivoa čistoće u ustanovi prema proceduri čišćenja, dezinfekcije i dekontaminacije radnih prostorija COVID-19 .	<i>Procedura definiše uslove kada treba uraditi izvanredno čišćenje određenih prostorija. U svim radnim prostorijama u ustanovi premet čišćenja su sve podne površinem, radne površine, sanitarni uređaji, vrata i prozori. Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Uvid u liste čišćenja - Opservacija ocjenjivača	
19.58 S	Vodi se evidencija o vanrednim čišćenjima prema procedure.	<i>Procedura definiše uslove kada treba uraditi izvanredno čišćenje određenih prostorija. Postoji sveska evidencije čišćenja. Evidencija čišćenja se vrši svakodnevno, sedmično i mjesečno te vanredno. Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Uvid u liste čišćenja - Opservacija ocjenjivača	
19.59 S	Javno je istaknuta obavijest koje su to obaveze u prevenciji tokom boravka u	<i>Obavijest stoji na vidljivom mjestu i napisana je razumljivim jezikom ili prikazima u obliku slika. Neke od mjera</i>	- Opservacija ocjenjivača	

	ustanovi.	<p><i>moгу biti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - nošenje maske, - držanje odstojanje, - dezinficiranje ruku, itd. 		
19.60 S	U ordinacijama su prisutne fizičke barijere kojima bi se smanjio kapljični prijenos infekcije.	<i>Barijere onemogućavaju kapljični prenos uzročnika (npr. providni pleksiglas) i služe svojoj svrsi ukoliko doktor ne mora pacijenta pregledati nego se radi o drugoj vrsti zdravstvene usluge (obnova recepta, propisivanje uputnice, itd.).</i>	- Opservacija ocjenjivača	
19.61 S	Tokom emergentnih situacija otvaraju se dodatne telefonske linije kako bi se pospješila komunikacija pacijenata sa ustanovom i davanje relevantnih informacija.	<i>Ustanova ima informativne letke kojim se obavještavaju pacijenti o dodatnim telefonskim brojevima, a ista obavijest je i na web-stranici ustanove.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Opservacija ocjenjivača - Uvid u informativne letke - Uvid u web-stranicu ustanove 	
19.62 S	Postoji procedura telefonskih konsultacija sa pacijentima.	<p><i>Telefonska konsultacija sa pacijentima ima za cilj pojašnjenje načela i načina provođenja telefonskih konsultacija pacijenata koje provode zdravstveni radnici različitih profila, a u skladu sa svojim kvalifikacijama.</i></p> <p><i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uvid u proceduru - Intervju s osobljem 	
19.63 S	Na web-stranici ustanove su istaknuti brojevi telefona za kontakt.		- Uvid u web-stranicu	
19.64 S	Na web-stranici ustanove nalazi se informativni material za pacijente u vezi	<i>Osim opštih informacija o random vremenu, važnim telefonskim brojevima i načinu ostvarivanja zdravstvene zaštite u vanrednim prilikama, pacijentima su dostupne i informacije o mjerama</i>	- Uvid u informativni materijal	

	epidemije/pandemije.	<i>kontrole infekcija, smjernice za njegu pacijenta u kućnim uslovima i u izolaciji, obaveze pacijentažžata u prevenciji tkom boravka u ustanovi, itd.</i>		
19.65 S	Postoji procedura za postupanje kod nenamjerne ekspozicije zdravstvenog radnika i kontakta sa mogućim uzročnikom oboljenja	<i>Procedura strogo definira kontakt kao mogući nastanak infekcije i ostale uvjete nenamjerne ekspozicije.</i> <i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Intervju s osobljem	
19.66 S	Kod nenamjerne ekspozicije vrši se procjena rizika prema proceduri.	<i>Prilikom procjene rizika utvrditi: trajanje izloženosti, kliničke simptome pacijenta, je li pacijent nosio masku za lice, je li tijekom postupka s pacijentom bilo generiranja aerosola i vrsta opreme za osobnu zaštitu koju je koristilo zdravstveno osoblje itd. Procjena rizika se bilježi.</i> <i>Procedura je napisana/revidirana u zadnje tri godine.</i>	- Uvid u proceduru - Uvid u evidenciju	